

DocuDans består av seks soloer for seks forskjellige dansere. Soloene er dokumentariske og personlige i sitt innhold. Soloene er satt sammen til ulike forestillingsteam eller besetninger, der alt fra tre til seks soloer kan vises pr. forestilling. DocuDans er en forestilling i kontinuerlig prosess for visning på skoler, i prøvestudio og uformelle settinger.

DocuDans

Hvorfor danser jeg?

BAKGRUNN FOR IDÉ

Ideen bak *DocuDans* ble født under turne på videregående skoler i Oppland fylke vinteren 2006. Gjennom erfaringene koreograf og danserne gjorde seg i møte med elevene, savnet vi muligheten for å gå i dialog med elevene. De gangene vi fikk mulighet til det, opplevdes dialogen fruktbar og stimulerende både for elevene og for oss. Med utgangspunkt i erfaringene fra turneen ønsker vi i forestillingen *DocuDans* å komme elevene mer direkte i møte.

Foto: Knut Laasbye

TEMA

Alle soloene i *DocuDans* er dokumentariske og personlige i sitt innhold, med utgangspunkt i spørsmålene: *Hvorfor danser jeg?* og *Hvorfor begynte jeg å danse?* Til sammen favner de seks soloene et vidt spekter av dansens indre og ytre strukturer, og totalt sett reflekterer soloene ulike danseretninger fra klassisk ballett, moderne- og samtidsdans, til mer populær og folkelig dans.

Hver enkelt danser har i samarbeid med koreograf Øyvind Jørgensen utviklet sitt eget bevegelsesmateriale fundamentert i egen erfaring og bakgrunn, slik at soloene har personlige uttrykk og tilstedeværelser. I soloene er det integrert en god del tekst basert på subjektiv opplevelse og fundamentert i et dokumentarisk og biografisk innhold. Teksten er utarbeidet i fellesskap mellom koreograf og danser.

Dans og tekst framføres samtidig slik at soloene kan oppleves som et dansende foredrag. På et nivå vil *DocuDans* få et dokumentarisk og informativt preg, på den andre side vil den

være personlig og subjektiv, slik at det oppstår et motsetningsplan på opplevelsensnivået. Forestillingen appellerer til både noe følelsesmessig og noe intellektuelt, der det personlige også framstår som det dokumentariske.

Oppstår det spontane spørsmål og respons fra salen, kan vi oppmuntre til direkte dialog underveis i forestillingen. Det gis m.a.o. rom for danserne til kunne å følge opp impulser i situasjonen, både verbalt og fysisk. På denne måten er forestillingen til en viss grad fleksibel og under kontinuerlig utvikling. Danseren kan integrere nye elementer i sin solo basert på de erfaringer vi gjør med forestillingen.

Målsettingen er å bevisstgjøre publikum, nyansere dans generelt, utfordre forståelsen av dans, og skape diskusjon.

Foto: Silje Høgaas

Foto: Anna Widén

MUSIKK

Koreograf Øyvind Jørgensen og komponist Petter Wiik har samarbeidet i 10 produksjoner de siste 10 år. Et utvalgt utdrag komposisjoner fra tidligere verker danner en musikalsk ramme rundt soloene. Utover bruker vi kontrasterende musikk/lydkilder, for å skape spenning og utvikling i soloenes forløp. Det kan være musikk fra alle sjangere som bl.a. understøtter overraskelsesmomenter og humoristiske aspekter i soloene, musikk som skaper gjenkjennelighet blant elevene, musikk danserne har et forhold til, eller musikk som representerer og reflekterer ulike danseformer eller det tematiske og innholdsmessige.

Danserne fungerer som hverandres lydteknikere, og er synlig i scenebildet under forestilling.

HISTORIKK

DocuDans har pr. april 2008 totalt spilt 66 forestillinger, og blitt sett av 6155 publikummere, 5487 elever og 668 voksne.

12. - 16. november 2007: 8 prøveforestillinger for diverse videregående skoler, venner og kollegaer i Oslo og Omeng, inkl. en visning på Showbox på Black Box Teater.

19. - 30. november 2007: Premiere på Vinstra ungdomsskole mandag 19. november 2007, og spilte 13 forestillinger på ungdomsskoler i Oppland fylke.

3. - 7. desember 2007: 5 forestillinger på Studioscenen, Dansens Hus for ungdomsskoler i Oslo.

Vinteren 2008: 6 ukers turne og 38 spilte forestillinger på ungdomsskoler i Oppland fylke.

25. og 26. april 2008 i Sandnes Kulturhus i forbindelse med RAS's ungdomsfestival: En åpen forestilling for et generelt voksent publikum, med påfølgende samtale, og en lukket forestilling for 70 elever på danselinjene ved Lundehaugen og Skeisvang videregående skoler, etterfulgt av to firetimers workshops for elevene i improvisasjon og buto-relatert dans.

Foto: Anna Widén

Foto: Knut Laasbye

FRAMTIDIG AKTIVITET

Forestillingen skal videre på en 2 - 3 ukers turne i Oppland høsten 2008, og mulighet for turneer i Troms og Møre og Romsdal fylke i skoleåret 2009/10 foreligger.

KUNSTNERISK VURDERING

etter 66 forestillinger, pr. april 2008:

Docudans har fungert svært godt for målgruppen. Den direkte dialogen vi har tilstrebet, har resultert i fine møtepunkter med ungdommene, og åpnet for samtaler og utveksling av både informasjon og mer personlige ståsteder.

Elevene har vært påtakelig lydhøre og overraskende fokuserte og konsentrerte under forestillingene, på tross av i utgangspunktet ulik interesse for dans. Jeg tror vi har greid å forbause, utfordre og inspirere elevene til en større forståelse av dans, samtidig som våre personlige bekjennelser fra våre private liv er gjenkjennelige for de fleste.

På de mindre stedene vi har besøkt, er elevene som en hovedtendens mer genert i sin tilbakemelding og respons, eller

kanskje redd for å gi uttrykk for oppfatninger som ikke helt hører hjemme i bygdas allmenne forståelse. Men det skal også sies at noen små steder kan forbause oss med sitt engasjement og sin kulturbevissthet.

På større sentra og i byene er elevene mindre redd for å gi respons, også underveis i forestillingen. Elevene er mer familiære med å eksponere seg selv og sine meninger. Det finnes større rom for ulikheter og divergerende meninger blant elevene, noe som gir et godt utgangspunkt for samtale og dialog. Ett par steder har også elevene danset for oss etter forestillingen.

Det er klar forskjell på mottakelsen fra elevene på 8. trinn kontra eleven på 10. trinn, de ganger vi har spilt for rene klasse-trinn. 8. klassinger er umiddelbare i sin reaksjon, ler lettere, men har kanskje noen ganger problemer med å forstå nyansene i det vi snakker om. 10. klassinger framstår mer selvstendige og selvbevisste. De gir tilsynelatende ikke så lett ved dørene, men er helt klart med på hva vi snakker om og hva vi beretter.

Forestillingen viser seg også å fungere svært godt for et voksent publikum, og vi har fått meget god mottakelse av fra lærere, og på de forestillinger som er spilt for voksenpersoner. De gir uttrykk for at forestillingen framstår personlig og rører ved tilskueren, i tillegg til å både informere og gir danseopp-levelser.

Jeg vil gjerne få lov til å framheve at vi alle har fått stor respekt for lærerne ved skolene vi har besøkt. Det engasjement de viser for elevene er formidabelt, på tross av stort tids- og arbeidspress. De fungerer ikke bare som faglærere, men også som oppdragere og sosialarbeidere. Dette er et svært viktig arbeid for kommende generasjoner.

Tradisjonelt sett i scenekunstmiljøet har skoleforestillinger blitt sett på som lavstatus kontra de forestillinger som vises i teatersalene. Det er klart en forskjell å spille i et teater på kveldstid med full teknisk rigg og alle forhold lagt til rette, enn å rigge opp lyd og evt. lysutstyr selv tidlig om morgenen før forestilling. For en danser er ikke kroppen helt våken første del av dagen, og under forhold som på en skoleturne vil det i lengden kunne bli en slitasje for danseren. Av denne grunn har vi satt en begrensning på maksimalt tre uker turne av gangen.

Foto: Anna Widén

Den kunstneriske verdien og responsen vi har mottatt har vært svært stimulerende for alle danserne involverte i DocuDans:

SILJE HØGAAS – DANSER ”For meg er det unike i *DocuDans* forskjellighetene. Her er det ingen opphøyde knagger å henge dansen på. Dansen henger på forskjellige knagger og tas ned av like forskjellige mennesker. Som medvirkende er det befriende at disse forskjellighetene understrekes, at hver personlighet understrekes. Hvis jeg selv hadde sett denne forestillingen som ungdomsskoleelev hadde jeg elsket den nettopp fordi den ikke la opp til hva jeg skulle like. (...) Det sterke personlige fokuset i soloene forsterker også at vi ikke er på turné for å misjonere dansen, men for å tilby publikum en dialog. (...)

Jeg opplevde meg selv som ydmyk i møtet med publikum. Deres ærlighet rørte meg og den stilte krav til min ærlighet tilbake. Uten mitt fokus kunne jeg glemme publikums. (...)

Kanskje handler ikke analysen av forestillingen om oss, men om ungdommenes forventninger til seg selv og hverandre? Hvilke kulturelle regler har de seg i mellom? Alt i alt har møtet med publikum og arbeidet med forestillingen vært positivt, og det har vært en lærerik og gledelig prosess å ta del i.”

BINIAM GEZAI YHIDEGO - DANSER/SKUESPILLER ”Når jeg i ettertid tenker på *DocuDans* så har jeg den følelsen av at jeg kanskje ikke helt skjønnte hva det var jeg holdt på med.... Med det så mener jeg; jeg stod foran flere tusen elever til sammen og overleverte en veldig naken forestilling hvor jeg danset min dans samtidig som jeg snakket om ting som står meg nær og personlige opplevelser som jeg vanligvis ikke ville fortalt til hvem som helst. Men det at vi valgte å gi av oss selv tror jeg gjorde at elevene våget å åpne seg for oss og dermed sammen skapte vi rom for diskusjon og samtaler. Samtalene og diskusjonene varierte veldig fra sted til sted og det var ikke alltid at de var vellykkede, men vi klarte definitivt å oppnå kontakt.”

Foto: Anna Widén

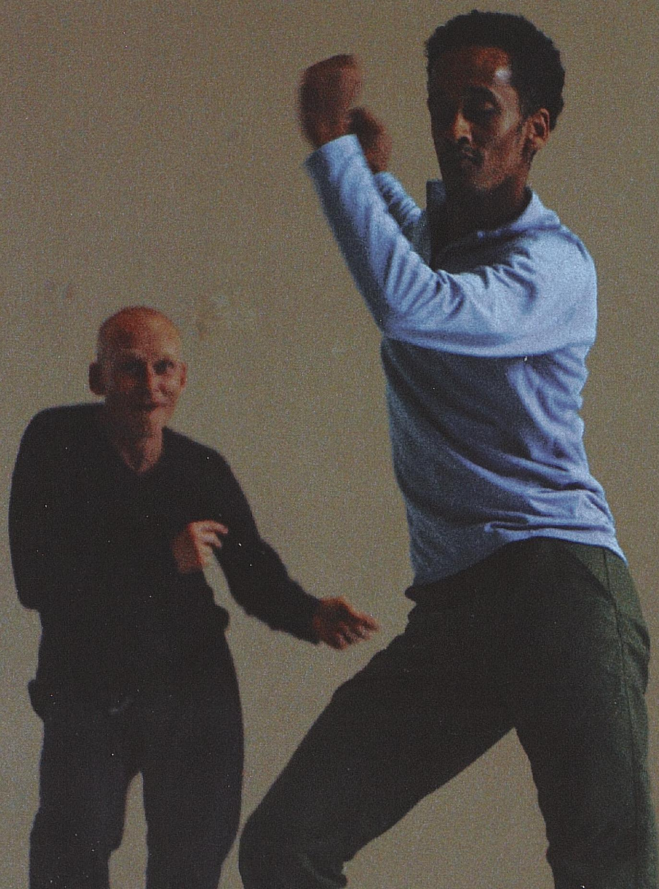

Foto: Anna Widén

SITTIBANCHA BAMPHEN - DANSER “Jeg finner *DocuDans*-prosjektet engasjerende, tankevekkende og meget dypt og innsiktsfull reise. Reisen som tre av oss gjorde sammen med bilen gjennom snø, haggel, kulde og solskinn, samt møtet med elevene, lærere og innbyggerne i diverse kommuner var berikende. (...) Det har vært en vanskelig reise fordi dans i Norge forbindes med det de opplever på tv eller den tradisjonelle dansen. Men likevel må jeg innrømme at møte mellom dagens dansekunst og dagens distrikt Norge er på vei til en forandring. (...) Flere steder har responsen vært imponerende, og jeg ser inspirasjonen blant elevne og ikke minst lærere øker, hvor de har kommet etter forestillingen og forteller deres egne personlige historie til oss. Dette er en sjelden opplevelse som profesjonelle dansekunstnere kan oppleve. Elevene, lærere og oss dansekunstnere inspirert hverandre gjensidig. Det har vært en stor suksess for meg.

Tilslutt ønsker jeg å takke Camilla Vanebo i Oppland fylkeskommune for hennes engasjement og troen på dette prosjektet.”

NILS JAKOB JOHANNESSEN - DANSER “Å spille på skoler for ungdomsskoletrinnet blir til en diskusjon rundt dansen, performansen og teatrets rolle som budbringer. Jeg ønsker ikke det pedagogiske. Jeg tror nettopp vår form kan gå utenfor det pedagogiske og kommunisere på et direkte plan. (...) Et av spørsmålene er: Hvor mye skal man kreve av dette publikum? Jeg tenker da på i form av ro, konsentrasjon, og mottakelighet. Snarere blir det et spørsmål om hvor mye vi skal kreve av oss selv. Hvor skal vi legge lista. (...) Min erfaring fra disse fire ukene er at elevene ikke trenger noen introduksjon til teaterets scene. Hvordan de skal oppføre seg i forhold til denne rituelle setting. (...)

Det som er verdien med dette møtet er elevenes spontane møte med den rituelle kontekst. Og den er for de fleste lettfattelig. (...) De svette gymsalene kan bli perfekte forestillingssaler. Men spørsmålet er hvordan vi tilnærmer oss de. Hvilket fokus har vi på det som skal skje. (...) Jeg var overrasket over hvor godt det slo an hos elevene. Hvilke store muligheter som lå i den minimalistiske form. Det var meget inspirerende. Fordi denne forestillingen i mere enn noen annen forestilling er avhengig av publikum. Da uttrykket speiler dem, retter seg hele tiden mer og mer mot de som sitter i salen: Deres valg, deres tilfeldigheter, deres motivasjon, deres indre mentale bilder, deres fantasi, deres evner, deres latter, gråt, lek, urolighet, frustrasjon, sinne og refleksjon. Der har *Docudans* en viktig rolle å spille og jeg er glad for at jeg er med i denne prosessen.”

Foto: Anna Widén

KENYA FOSS PARSONS - DANSER ”Observasjon av responsen fra publikum; mottakelighet, interesse og refleksjonsevne, har lagt til rette muligheten for å utvikle en åpen og engasjerende toveis kommunikasjon, både for utøvere og publikum. Det har vært interessant å kunne se på nært hold den enorme utviklingen som skjer med elevene fra 8. til 10. trinn. Forestillingen har vist seg å være engasjerende og tankevekkende for både ungt og voksent publikum, på flere ulike plan.”

Foto: Anna Widén

ANMELDELSE AV SIDSEL PAPE - SCENEKUNST.NO

Onsdag, den 5. desember 2007

SIKKERT, SPONTANT OG SANT

Docudans er et oppriktig opplysningsprosjekt om scenisk dans og dansere. Utøverne beveger med selvopplevde historier og selvbiografisk bevegelse, skriver vår anmelder, som har vært på aller første forestilling med publikum på det "ordentlige" Dansens Hus og under Showbox.

Forestillingsnavn: Docudans - Hvorfor danser jeg?

Spillested: Del 2 på Showbox, Black Box Teater og del 1 på Dansens Hus

Koreografi: Øyvind Jørgensen

Dansere: Øyvind Jørgensen, Silje Høgaas, Sittibancha Bamhpen, Biniam Yhidego, Kenya Foss Parsons og Nils Jakob Johannesen

Docudans utføres i to forestillinger som har hvert sitt team av to mannlige og en kvinnelig danser. Dramaturgien er like enkel som scenografien og kostymene: Miksepult med mikrofon og to stoler i et hjørne. Danserne i egne treningsklær. Musikken snakker til den unge målgruppa. Lys i salen signaliserer interaktivitet. Docudans turnerer med Den kulturelle skolesekken og har allerede vært vist i ungdomsskolen i Oppland.

Skummel sant

"Det var kult å se hvordan øynene på danserne ikke kikket noe spesielt sted", sier en av tiendeklassingene som så Docudans team 1. Jeg tror først han sikter til det fjerne moderne danserblikket, men forstår fort at han setter ord på danseglede. Docudanserne er fullstendig tilstede i seg selv og for tilskuerne. Sittibancha Bamhpen i team 2 kaller det "å se en danser smelte sammen med tid og rom". Og det er nettopp det danserne gjør i Øyvind Jørgensens Docudans.

En etter en danser de fram svaret på hvorfor de danser. Andpustne med dryppende ansikter forteller de oppriktig fra egen oppvekst og oppdragelse med dans. Silje Høgaas er 25 og husker

10 år tilbake: Hun ville være sterk, men var svak, innrømmer hun. Elevene vrir seg og hvisker mens stjålne blikk møtes og viker. Ungdommene blir sett og møtt med sannferdighet.

Historiene fra eget liv fungerer ikke bare som bekjennende beretninger. Docudans opplyser også om den scenisk dansens mangfoldige former og muligheter til frihet og utfoldelse. ”Jeg er 47 og har aldri hatt fast arbeid”, sier koreografen. Lyden av forundring brer seg i salen. Først når Biniam Yhidego reklamerer for å finne seg sjæl i bevegelsesprinsippet ”fem rytmer”, blir Docudans formanende. Da er skuespillerens auto-didakte dans inspirert av swing og twist, langt mer troverdig. Biniam's sterkeste kort er fortellingen om flukten fra Eritrea og barnehjem med nonner som ballettinstruktører.

Sterke skift

Alle danserne har forskjellige fortellinger og dansestiler de elsker, og hater. Silje bryter sin lekne break-improvisasjon, med et kraftutbrudd: Koreografers krav kjennes som ”å ha et tog i hæla”, roper hun. Mer forsonet forteller hun om danserens tøffe hverdag, før koreograf Øyvind bryter av og hun ironisk nok må gjenta sekvensen på hans ordre.

Men ikke alle brudd er like heldige. Nils Jakob Johannesen har gitt seg selv en vanskelig oppgave med sin selvbiografiske improdans. Minnene hans leses opp for ham i mikrofonen, men stikkordene setter ham ut. Nils Jacob bruker litt for mange sekunder på å skifte plass, både i indre og ytre rom. Men når Neil Young kommer på, så gjør Nils Jacob det også.

Da har Øyvind gjort det lettere for seg ved at kollegaene sier ”black out!”. Desemberlyset siver inn gjennom vinduene, men Øyvind går rett på plass i sine Butoh-tilstander. Han faller som en bombe og vegrer seg uvergelig mot imaginære atomkjerne-sprengninger. Så forteller han om den japanske etterkrigsdansen. Den ikke riktig kloke mannens rare bevegelser gir raskt mer mening.

Sikkert uten sikring

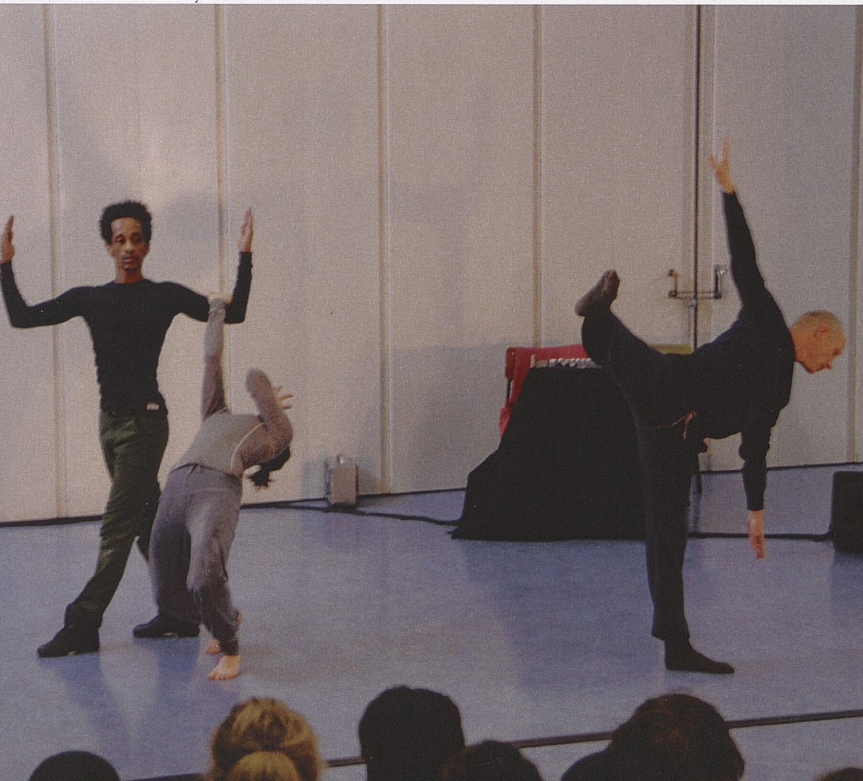
Den danseren som virkelig setter seg selv på spill, er Kenya Foss Parsons. Der andre sikrer seg, snakker Kenya gjennomtrengende om sin oppvekst med alenemamma, utallige flyttinger og stadig døende husdyr. Hun er inderlig og uredd både som

utøver og danser. Sterke og stødige Kenya lar seg bære og trøste av sine kollegaer i en rørende kontakt-trio.

Sittibanchas bevegelser flyter nært og spektakulært gjennom rommet. Han skjønnte at han var danser på et raveparty i ecstasy-rus. Sittibancha er den som bringer Docudans best i havn. Han drar noen gåter, klatrer opp i tribunene og viser en snurrende danser på Mac'en. Alle er med og danseren får tilskuerne lett i tale.

Team 1 derimot, insisterer på spørsmål. Kanskje er tiendeklassingene fra Oslo syd spesielt sky denne dagen. Ingen våger seg frampå før det omtrent er for sent. Så kommer det: "Er alt dere sa virkelig sant?" Danserne samtykker. "Så koselig!", svarer en annen. Ungdommene ler og virker fornøyd med fortroligheten som er vist dem. Docudans sikre spontanitet treffer tilskuerne sikkert, i allfall traff den meg.

Foto: Knut Laasbye

MEDVIRKENDE:

- Koreograf: Øyvind Jørgensen i samarbeid med danserne
- Dansere: Biniam Yhidego, Nils Jakob Johannesen, Kenya Foss Parsons, Silje Høgaas, Sittibancha Bamphen og Øyvind Jørgensen
- Musikk: Petter Wiik, og diverse musikk og lydkilder
- Tekst: Øyvind Jørgensen i samarbeid med danserne
- Produsentmedarbeidere: Stine Bendiksen og Marianne Albers
- Produksjon: Ø.J.Prod.
- Samarbeidspartnere: Oppland fylkeskommune, Dansens Hus, Norsk Scenekunstbruk, RAS v/ Sandnes Kulturhus og videregående skoler i Oslo og omegn.

Produksjonen er støttet av Norsk kulturfond og Fond for utøvende kunstnere. Gjenopptakelsen av forestillingen ble støttet av Norsk kulturfond, Fond for utøvende kunstnere og Fond for lyd og bilde.

Foto: Anna Widén

